

Inleiding

In deze korte notitie wordt ingegaan op de vraag welke gegevens in Suwi je zou mogen inzien/nodig hebt van de medebewoners van je klanten. En of onderzoek naar een medebewoner een reden is om de escape te gebruiken bij whitelisting.

Kostendelers

Medebewoners spelen een rol in de gemeentelijke processen bij de bijstandsverlening op grond van de Participatiewet. Het kunnen delen van de kosten voor levensonderhoud met andere inwoners¹ dan kinderen en partner is van invloed op de hoogte van de bijstandsuitkering. Omdat er sprake kan zijn van kostendeling zullen medewerkers van de (inter)gemeentelijke sociale dienst het een en ander moeten weten over die medebewoners.

Uitzonderingen

Niet iedere inwoner wordt als kostendeler aangemerkt. Er zijn uitzonderingen. Gemeenten moeten vaststellen of een medebewoner als uitzondering moet worden aangemerkt of dat deze meetelt als kostendeler en dus van invloed is op de hoogte van de bijstand aan de klant.

De uitzonderingen op de kostendelersnorm (artikel 19a van de Participatiewet) zijn

Als het gaat om de klant zelf:

- de belanghebbende die gehuwd is en die niet met een of meer andere meerderjarige personen dan de echtgenoot in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft, tenzij die echtgenoot geen recht op algemene bijstand heeft; of
- de belanghebbende die de leeftijd van 21 jaar nog niet heeft bereikt.

Als het gaat om inwonende personen:

- inwonende personen die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt,
- inwonende personen, niet zijnde een bloed- of aanverwant in de eerste (kinderen, ouders) of tweede graad van belanghebbende (broer, zus, grootouders) die op basis van een schriftelijke overeenkomst met de belanghebbende, waarbij een commerciële prijs is overeengekomen, als verhuurder, huurder, onderverhuurder, onderhuurder, kostgever of kostganger in dezelfde woning als de belanghebbende zijn hoofdverblijf heeft,
- inwonende personen die op basis van een schriftelijke overeenkomst met een derde, waarbij een commerciële prijs is overeengekomen, als huurder, onderhuurder of kostganger in dezelfde woning als de belanghebbende zijn hoofdverblijf heeft, mits hij de overeenkomst heeft met dezelfde persoon als met wie de belanghebbende een schriftelijke overeenkomst heeft, waarbij een commerciële prijs is overeengekomen, als huurder, onderhuurder of kostganger, en
- inwonende personen die onderwijs volgen waarvoor aanspraak op studiefinanciering kan bestaan op grond van de Wet studiefinanciering 2000 en op enig moment tijdens dat onderwijs gelet op zijn leeftijd in aanmerking kan komen voor die studiefinanciering, de persoon die onderwijs volgt waarvoor aanspraak kan bestaan op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten, de persoon die een beroepsopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen a tot en met e, van de Wet educatie en beroepsopleiding in de beroepsbegeleidende leerweg

¹ meerderjarige perso(o)n(en) die in dezelfde woning zijn/hun hoofdverblijf heeft/hebben

Medebewoners en Suwinet

volgt, en de persoon die een vergelijkbaar soort onderwijs of beroepsopleiding volgt buiten Nederland, waarbij geldt dat hij op enig moment tijdens dat onderwijs jonger dan 30 jaar is of in de maand van aanvang de leeftijd van 30 jaren heeft bereikt.

Als een medebewoner niet tot een van deze uitzonderingen behoort, telt hij mee als kostendeler in de norm van de belanghebbende, tenzij de belanghebbende (en zijn eventuele partner) dus zelf jonger is (zijn) dan 21 jaar.

Benodigde informatie

De gemeente heeft informatie nodig om vast te kunnen stellen of de medebewoner moet meetellen voor de kostendelersnorm. Als we kijken naar de wet en de uitzonderingen die gemaakt worden voor kostendeling dan is er over medebewoners slechts de volgende informatie nodig:

- Het aantal medebewoners op het adres
- De leeftijd van de medebewoner
- De relatie van de medebewoner ten opzichte van de belanghebbende
- De datum waarop de medebewoner zich op het adres vestigt
- De datum waarop de medebewoner vertrekt van het adres
- Of er sprake is van commerciële overeenkomsten zoals beschreven bij de uitzonderingen
- Of er sprake is van het volgen van onderwijs zoals beschreven bij de uitzonderingen

Het is dus niet nodig en eveneens niet toegestaan om voor het vaststellen van kostendeling van een medebewoner, te achterhalen wat zijn/haar inkomsten zijn, of er daadwerkelijk studiefinanciering wordt ontvangen, in welke auto hij/zij rijdt, of hij toevallig ingeschreven staat voor werk, enz. enz.

Informatie via Suwi

Nu we weten welke informatie nodig is rest de vraag wat van die informatie te verkrijgen is op Suwinet-Inkijk, waar dat staat en in welke vorm.

Op de **gemeentelijke overzichtspagina's** Rechtmatigheid +, Handhaving en Terugvordering en Verhaal, wordt onder de persoonsgegevens van de klant een tabel weergegeven van de medebewoners op het adres van de klant². In die tabel staat:

- het BSN
- de naam
- de geboortedatum
- 'de datum vestiging op het adres' en
- 'de relatie van de medebewoner tot de klant' (ouder, kind, partner of leeg veld) dan zijn alle benodigde persoonsgegevens van de medebewoner aanwezig.

Met de geboortedatum kan vastgesteld worden of de medebewoner 21 jaar of ouder is en de datum vestiging laat zien sinds wanneer de medebewoner eventueel moet meetellen als kostendeler.

² De toegang tot gegevens van medebewoners uit de BRP is afhankelijk van het autorisatiebesluit die de gemeente heeft ontvangen van de RvIG.

Medebewoners en Suwinet

Informatie over commerciële overeenkomsten is niet aanwezig op Suwinet. Dat zal door de gemeente zelf moeten worden uitgevraagd bij of via de klant.

Om te bepalen of er sprake is van een uitzondering in verband met het volgen van onderwijs, is een aparte **pagina Kostendelingstoets medebewoners**.

Via het BSN van de klant wordt een scherm opgeroepen van alle medebewoners tussen de 21 en 40 jaar. Van daaruit kan per medebewoner doorgelikt worden waarna de benodigde opleidingsgegevens in beeld komen. Met behulp van een beslisschema kan worden vastgesteld of het gevolgde onderwijs valt onder de uitzonderingen voor de kostendelersnorm. Op dat scherm is ook zichtbaar wanneer het onderwijs is aangevangen en wanneer het gestopt is. Daarmee kan ook de periode van wel of niet als uitzondering voor kostendeling vastgesteld worden.

Er zijn alleen gegevens beschikbaar van Nederlandse opleidingen. Als er sprake is van onderwijs buiten Nederland dan zullen die gegevens bij of via de klant moeten worden uitgevraagd.

NB Veel gemeenten hebben aangegeven dat zij voor de 21^e verjaardag van de medebewoner de gegevens over opleidingen van DUO willen zien om eventuele terugvordering bij de klant te voorkomen. Dit is niet toegestaan. Voordat de medebewoner 21 jaar oud wordt is er geen wettelijke grondslag voor het bekijken van zijn/haar opleidingsgegevens.

Gebruik escape maar zelden nodig

Voor heel veel 'standaard' situaties zijn alle benodigde gegevens van medebewoners beschikbaar via het aanroepen van schermen op het BSN van de belanghebbende/klant. Het oproepen van pagina's op BSN van de medebewoner, of het doorklikken daarnaar, is dan niet meer noodzakelijk.

Er zijn twee situaties onderkend waarbij zeer beperkt nader onderzoek naar medebewoners i.v.m. een kostendelerstoets aan de orde kan zijn; in het geval dat de datum uitschrijving achterhaald moet worden en in het geval de klant aangeeft dat de medebewoner slechts een inschrijving als briefadres heeft. Deze gegevens zijn alleen te vinden in de BRP gegevens van die medebewoner zelf. In die gevallen zal soms (met een escapereden 'anders') de GBA/BRP pagina van een medebewoner bekeken moeten worden. Kies alleen die bronpagina en geen overzichtspagina, meer gegevens dan datum uitschrijving en briefadres zijn niet nodig!